

Nagy Viktória

díszlet- és jelmeztervező

Az ország legkeletibb csücskéből jöttem, Kisvárdán születtem. Gyerekként énekesnő akartam lenni, szerettem sokat énekelni, táncolni, no meg rajzolni! Miután református kántor nagyapám sok énektanítás után bevallotta, hogy nem elég jó a hallásom, a rajzolás, festés felé fordultam. Szüleim felfigyeltek a kézügyességemre és nagy alkotói energiámra. Amikor eljött a középiskola választásának az ideje, megkérdezték, hogy mit szeretnék csinálni, ha nagy leszek. Mivel Kisvárdán kőszínház nem volt, mozi is csak egy, a Béke mozi, ahova ritkán jutottam el, így azt sem tudtam, hogy mit jelent a „díszlet- és jelmeztervezés”, és azt sem, hogy ez egy szakma. Mindenesetre elmondtam, hogy olyan munkát szeretnék, amelyben benne van az irodalom, a történelem, mozgás, zene, rajz, építészet, mert engem ez mind érdekel. Így nézték ki nekem a Nyíregyházi Művészeti Szakközépiskolát, a díszlet- és jelmeztervező szakot, ahova fel is vettek, így aztán 14 évesen elkerültem hazulról.

Így indult a pályám. Hálásan emlékszem vissza azokra a középiskolai évekre! Szerencsés csillagzat alatt telt ezen időszak, amely mai napig meghatározó életemben. Rajztanárom Z. Erdei Anna, szakmai tanárom Gyarmathy Ágnes volt, akiknek sokat köszönhetek.

Ezek után egyetemi előkészítőre mentem Budapestre, a Magyar Képzőművészeti Egyetemre, ahol a festő tanárok felfigyeltek munkáimra, így elcsábítottak festő szakra, mondván: „Kár egy ilyen tehetséget a színházra pazarolni!”

Hallgattam rájuk, és festő szakra jelentkeztem. Azokban az években több ezren jelentkeztek erre a szakra, és büszke vagyok rá, hogy a 3. legjobb pontszámmal jutottam be az egyetemre ennyi versenytárs mellett. Egy szép évet töltöttem el a festő szakon, ahol mesterem Nagy Gábor volt. Hiányzott azonban gondolataim nagy térben, sokrétű anyagokban való kibontakoztatása, az irodalommal való szárnyalás, az alkotótársak, szóval az összművészeti műfaj. Nem volt könnyű az egyetemen belül átjelentkezni a díszlet- és jelmeztervezői szakra, de sikerült, végül ezen a szakon diplomáztam. Tanárim Székely László és Vágó Nelly voltak.

Az egyetem elvégzése után akkor léptem be az „életbe”, amikor a színházak már nem szerződtek állandó munkatársnak díszlet- és jelmeztervezőt, így szabadúszóként kezdtem a pályámat. Már az egyetemi éveim alatt kezdtem dolgozni

az Ódry Színhádon, és a fiatal filmrendező kollégákkal kipróbáltuk magunkat a vizsgaelőadásokon, vizsgafilmekben. Így találkoztam Hajdú Szabolccsal, Groó Dianával, Koltai M. Gáborral, Rusznyák Gáborral, Harangi Máriával. Később ők hívtak a rendezéseikhez tervezni, illetve többek között itt figyelt fel rám Szinetár Miklós tanár úr, Székely Gábor és Kerényi Miklós Gábor.

„Ropogott” még a diplomám a zsebemben, amikor Kerényi Miklós Gábor felkért a Szegedi Szabadtéri Játékokon bemutatásra kerülő *West Side Story* jelmezeinek tervezésére. Nagy munka volt egy kezdő tervezőnek! Vágó Nelly azt mondta akkor: „Viki, ha ezt túléled és megcsinárod, akkor a pályán maradsz!” Az országunk legnagyobb szabadtéri színházán tömegekkel kellett megbirkózzak: sikerült! Vágó Nellynek igaza lett.

Szintén első munkáim egyike volt a Debreceni Csokonai Színházban Borbély Szilárd: *Camera Man* című darabja. Mivel szokatlan irodalmi megfogalmazásról volt szó, nem volt könnyű a mű színházi létformáját megtalálni. Sikerült egy mozgó tükörrendszerrel végtelen számú látvány-

lehetőséget nyújtó teret alkotnom. Pinczés István, a darab rendezője nagyon szeretett ezzel a térrel dolgozni.

Akkor még nagyon izgultam, hogyan fog sikerülni az előadás. Mit szól majd a közönség? Hogyan tudom végigcsinálni a kivitelezést? Fiatal lányként hogy fogok szót érteni az idősebb szakemberekkel? Végül minden nagyon jól sikerült. Egy-egy bemutató előtt vagy filmforgatási napokon még ma is van bennem izgalom, éppen úgy, mint a kezdetekkor.

A *Camera Man*hez díszletet és jelmezt is terveztem, szeretem együtt tervezni a kettőt, és így kialakítani az egységes színházi látványt. Hiszen ez a két terület összefügg, anyag- és színvilágban hatnak egymásra. Sajnos van olyan is, amikor vagy az egyikre, vagy a másikra kérnek fel, pedig képzőművészeti értelemben az az erősebb, amikor egy alkotó kezében van mindkét feladat!

28 évesen volt egy pillanat a szakmai életemben, hogy változtatok, új szakterületet fogok keresni, mivel nagyon bizonytalanul kaptam feladatokat, pedig én több kihívásra vágytam. Ekkor hívott Kolti Helga Veszprémbe, egy mese-előadás megtervezésére. Úgy gondoltam, hogy ezt még megtervezem, és utána új pálya felé nézek. Szerencsés módon találkoztam Ruszt Józseffel, aki felkért tervezőnek maga mellé. A vele való munka megint olyan erőt és hitet adott nekem, hogy folytattam a pályámat. Sajnos ez már Ruszt József életének utolsó éveiben volt, már csak pár előadást tudtunk együtt készíteni. →

► *Camera Man*

► Gólyakalifa (jelmezterv)

→ A legutolsó közös munkánk *Az ember tragédiája* volt a Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban. Nagyon örülök ennek a pár évnek, amit még együtt dolgozhattunk, sokat jelentett számomra.

Gyerekkoromtól kezdve nagyon szerettem a klasszikus zenét. Ifjúkori álmom volt, hogy egy operaelőadáshoz tervezhessek díszleteket és jelmezeket. Operához tervezni nagyobb kihívás, mint prózához, mivel a zene erejéhez kell a vizualitást felemelni. Beteljesült ez az álmom, amikor 2005-ben Harangi Mária rendező felkért, hogy tervezek jelmezeket Gyöngyösi Levente *A gólyakalifa* című operájának operaházi előadásához.

Vidnyánszky Attilával tíz évvel ezelőtt ismerkedtem meg, amikor az általa rendezett *Liberté '56* című színdarabhoz, illetve ennek filmváltozatához terveztem jelmezeket. Nagyon boldog voltam, amikor tavaly (2016) újra összehozott bennünket a sors, és felkért Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című művének nemzeti színházi bemutatójára, a látvány és a jelmezek tervezésére. Ez is gyerekkori álmom volt, már 16 évesen szerelmes lettem Vörösmarty művébe. Akkor rajzoltam meg először az olvasmányom hatására a bennem ébredt víziókat. Természetesen ez még nem volt szcenikai feltételeknek megfelelő terv,

► Gólyakalifa

inkább festményszerű alkotás, de lelkületében, mondanivalójában gyerekösztonnel ráéreztem a mű lényegére. (Így látom ezt most, felnőtt fejjel!) Azért gondolom különlegesnek ezt a munkánkat, mert a térrendszerrel, illetve a mozgáskultúrával a látvány fel tudott nőni a mű filozófiájához. A színpadi látvány több, mint díszlet, olyan, mint egy kinetikus szobor, összetett szimbólumrendszerrel. Például: a kör végtelenje, a bennünk lévő hármasság, mint test, lélek, szellem, ami az életfagyóker, törzs, lombkorona szintjeinek is megfelel, ez utóbbi vertikális irányt mutat a térben. A díszletet és a jelmezeket együtt tervezhettem, teljes világot tudtam kialakítani színekben és mozgáskultúrában. Először csak víziókat, vázla-

tokat készítettem a térről és a mozgásirányokról, jelmezekről, ahogy szoktam, és nagy örömöm telt abban, hogy a rendezőnek is tetszik, ezáltal egy közös gondolkodás indulhatott el. Azt a munkafolyamatot szeretem, amikor kölcsönös „oda-vissza” játszma alakul ki a rendezővel, mint egy pingpongjáték. Feldob az ember egy gondolatot, van egy látomásom a műről, erre reagál a rendező, vagy az ő gondolatára én reagálok vizuális módon. Többszöri átgondolással, több találkozás során alakul ki a megvalósításra kerülő terv. Alkotótársnak érzem magam a rendezőkkel. Amikor megszületik a koncepció és annak vizuális lenyomata, már az olvasópróbára kész elképzelésekkel és rajzokkal érkezem. Megmutatom a

► Csongor és Tünde (Nemzeti Színház)

FOTÓ: FŐRH-SZABÓ ZSÓLT

► Minden egér szereti a sajtot

vizuális anyagot, hogy a színészek még jobban bele tudják élni magukat abba a színpadi formába, amibe majd be fognak költözni a próbák során. A jelmezterveknél mindig megnézem, hogy a ruhát ki fogja viselni, figyelembe kell venni a színész vagy énekes testi adottságait, lelki habitusát, egyéniségét és persze a szerepét, amit játszani fog. Ezek alapján állítom össze a jelmeztervet. Az énekeseknél például rendkívül fontos a torkukat, fülüket szabadon hagyni, hogy tudjanak énekelni, hiszen a testük a hangszer, ezért teljesen más szempontokat kell figyelembe venni az opera műfajánál. A balettnél megint egészen más szempontok vannak, szintén a testükkel dolgoznak, tehát még egy cipzárt is meg kell gondolni, hogy hova teszek, nehogy sérülést okozzon tánc közben. Sok-sok szempontot kell figyelembe venni a tervezésnél, és minden műfajhoz mást és mást.

Szerencsém volt az eddigi pályám során, mivel szinte minden műfajba tervezhettem a gyerek-

daraboktól az operáig, a prózától a balettig, kis és nagy színpadokra egyaránt. Terveztem kis- és nagyjátékfilmekhez. Fontos nekem ez a műfaji sokszínűség, mivel szükségem van az új kihívásokra! Imádom meséhez tervezni, mert szeretem a gyerekközönség őszinte visszajelzéseit. Urbán Gyula *Minden egér szereti a sajtot* című meséjéhez a Veszprémi Petöfi Színházban (2005, rendező: Harangi Mária) olyan díszletet terveztem, mintha fel lenne nagyítva egy asztal és azon járkálnánk. Hatalmas nagy sajt, kanál, villa, csupor volt a színpadon. Ahogyan bementek a szereplők a térbe, optikailag egér méretűnek tunktek. Annyira imádták a gyerekek (nagyon megható volt számomra), hogy amikor jött a szünet, felrohantak a színpadra játszani a díszletben. Az ügyelő nem győzte őket lehessegetni a színpadról.

Úgy szoktam dolgozni, hogy lépésről lépésre kísérem a gyártási folyamatokat. Így van ez a díszlet és a jelmezek készítésénél egyaránt. Például nagyon fontos az anyagválasztás. Amikor

anyagot választok a boltban, az olyan nekem, mintha egy ecset lenne a kezemben, hiszen ekkor festem megint újra a jelmezeket, fejben komponálom meg a teremtendő valós színpadi formákat. A szabásminta átbeszélése a varroda vezetőjével nagyon fontos, a ruhapróba szintén olyan, mintha festenék, mert a színész alkatahoz igazodva centimétereken múlik, hogyan fog kinézni a színpadon. Emlékszem, amikor huszonevévesen debütáltam az Operaházban, akkor milyen királynői módon voltam elkényeztetve a csodálatosan felszerelt műhelyektől, szakemberektől! Menyit tanultam Zsike mama munkatársaként, aki akkor a női szabásműhely vezetője volt!

Mostanában azonban nagyon nehéz dolgom van a kivitelezéssel, mivel az országban alig van már jó szakember. Ebből adódik, hogy a kevés jó műhely monopolhelyzetben van, ettől a helyzettől magasak az árak. A színdarabnak van egy költségvetése, és abba bele kell férnie az általam elképzelt tervek megvalósításának.

Legutóbbi munkám az *Adieu!* című előadás, amit az Új Cirkusz társulat részére terveztem. Ebben a műfajban a díszletelemeket a szereplők testéhez kell igazítani. Úgy kellett alakítsam a díszletet, hogy az artisták életüket kockáztatva dolgoznak nap mint nap az általam megálmodott rekviziteken. Például volt egy csillár, amin egy szerelmespár 6 m magasban repült, és közben átéltek egy háborút. Terveztem egy szekrényt, ami legalább 20 különböző varázstrükköt tudott, olyan volt, mint egy ékszerdoboz. Nagy feladat volt ez, nemcsak nekem, hanem a kivitelező műhely számára is. Az Új Cirkusz társulatról készült filmünk a napokban nyerte el a Zsigmond Vilmos Filmfesztiválon a nemzetközi zsűri különdíját. A film rendezője Halász Glória és Tiszeker Dániel.

Amikor elfáradok a színházi problémáktól, akkor mindig visszavonulok, és festek titokban →

Lámgmentes textíliák, Ékszerfüggönyök, Akusztikus és hangfogó anyagok, Effekanyagok, Függönyök, Balettpadlók, Függőnymozgató rendszerek, Sínrendszerek, Nagy teherbírási, sínrendszerek, Függőnyeltő rendszer, Vetítőlámpák, Vetítőlámpák alumínium kerettel, Csévélt vetítőlámpák, Végtelenített láncos függőnyhúzó rendszer, Mobil színpad/pódium

The Drama Experience.

Gépbér-Színpad Kft, 1095 Budapest, Hajósalmás u. 1, T +36 1 445 4811, aszisztens@gepberszinpád.hu, www.gerriets.hu
Gerriets Austria CEE GmbH, Gorskistraße 8, 1230 Wien, T +43 1 6000 600, verkauf@gerriets.at, www.gerriets.at

→ otthon. Festészetemben szintén egy gyerekkori hatás jelenik meg a mai napig, ami nem más, mint Weöres Sándor verseinek lenyomata a lelkemben. A *Teljesség felé* című kötetét úgy hordoztam magammal diákéveimben, mint mások a Bibliát.

Most egész nyáron nagy izgalommal a *Bánk Bán* jelmezein dolgozom, ami szintén Vidnyánszky Attila rendezésében lesz látható az Erkel Színházban. A premier szeptember 8-án lesz.

Lejegyezte
KÁRPÁTI IMRE

PRAE művészeti portál – Sárosi Emöke: Ki az a fiú? című kritikájából részlet:

„A centrális színpadképben a forgó spirál és a nejlon aranyalmafa törzse fogadja a földlakókat. Az előadás díszlete a színpadtechnikai lehetőségek által válik igazán látványossá. Az emberi DNS-spirálra is asszociálhatunk, a folyton változó állandóság, maga az emberi lélek itt a főszereplő. Az ember és technika közti küzdelem végigkíséri az előadást. Vetítések, tükrök gazdagítják a jeleneteket és tolják át a meseszerű világképbe, ahol minden lehetséges. Expresszív felnőtt tündérmesét varázsolnak Nagy Viktória jelmezei. A kilencvenes évek színes-szagos operettjeit idézik a karakterizált meseöltözékek. A happy end közeledtét napjaink tipizált eklektikus ruházódásának kifutója is érzékelteti. Az ördögök zsebes pulcsija mellett a harmincpluszos impulzív hölgy narancs színű kardigánja és piros egyberuhája, Tünde fehér nadrágos együttesével az elegáns stílus kortalan tavaszi-nyári trendjeinek megfelelő. Ledér jelmezőnek érdekessége, hogy könnyed nyári ruhája alatt véresre marcangolt hatású testszínű kismadrágot visel. Vörös parókája pedig gyermekkorunk fonalhajú babáit idézi. Az Éj monológja gigászi pillanatában forog a világ, emelkedik-süllyed a színpad, és Lukács Margit, aki 50 évig játszotta az Éj szerepét, emlékeztető hangja alatt megrendül a föld – ami a hatásos zenei aláfestéseknek is köszönhető.”
(2016.04.12.)

► *Bánk Bán*: Merániak

► *Recirquel: Adieu* (MÜPA)

TÜCHLER

WEBSHOP www.tuechler.net

TEXTÍLIA, MOLTON RENDEZVÉNYEKRE

MAGNETO CLIXX & GUMIPÓK

TÁNCSZÖNYEG & PADLÓBURKOLAT

MÉRETREVÁGÁS ÉS KÉSZ TERMÉKEK VARRODA

RAGASZTÓSZALAGOK & GAFFASZALAGOK

info@tuechler.net